CONCEPT

Integraal handhavingsdocument bij HHA 2020 - 2023

Onderwerp: Toeslagen

1. Wettelijk kader

Toeslagen is een specifiek Nederlandse regeling die burgers een tegemoetkoming verstrekt in de kosten van huur, zorgverzekering, kinderopvang (KOT) en kindgebonden budget. Toeslagen stelt zichzelf als opdracht om de komende jaren te werken aan het herstel van vertrouwen bij toeslaggerechtigden. Dat wordt onder meer gedaan door het verbeteren van de dienstverlening en het meer oog hebben van voor de gevolgen van het handelen van Toeslagen voor de toeslaggerechtigde. Daarbij is de urgentie voor het verbeteren van het bestaande toeslagstelsel hoog.

Toeslagen zijn financiële tegemoetkomingen in de kosten voor je zorgverzekering, huur of kind. Het kan om aardig wat geld gaan. Het recht op deze toeslagen is afhankelijk van persoonlijke omstandigheden en inkomen. Overkoepelende regelgeving is opgenomen in de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir). Naast definities van begrippen geeft deze wet algemene regels voor de procedure van het aanvragen, wijzigen, toekennen van voorschotten en het definitief toekennen van toeslagen. Daarnaast is per specifieke toeslag ook aparte wetgeving waarbij de verantwoordelijkheid bij verschillende ministeries is belegd, zoals in onderstaand schema weergegeven.

Toeslag	**Wetten en regels**	**Verantwoordelijke**
Huurtoeslag	Aanpassingswet huursubsidie Wet op de huurtoeslag	Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)
Zorgtoeslag	Wet op de zorgtoeslag	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Kinderopvangtoeslag	Wet kinderopvang	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)
Kindgebonden budget	Wet op het kindgebonden budget	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

2. Doel van de wetgeving

Als opsporingsdienst van de Belastingdienst is de FIOD ook belast met de strafrechtelijke onderzoeken op het gebied van fraude met toeslagen. De FIOD blijft ook na de ontvlechting de opsporingsdienst voor Toeslagen.

Binnen het thema toeslagen richt de FIOD zich voornamelijk op fraude met KOT aangezien hier de grootste bedragen in omgaan en de meeste fraudesignalen naar voren komen en meer specifiek op facilitators die grootschalige fraude mogelijk maken. Afgelopen jaar zijn problemen bij de aanpak van fraude met toeslagen aan het licht gekomen (zogenaamde CAF-11 problematiek). De insteek van de directie Toeslagen is om deze problemen zoveel mogelijk op te lossen en het rechtsgevoel bij benadeelde ouders te herstellen. De adviezen die de commissie Donner op dit punt heeft aanbevolen zijn door het huidige kabinet overgenomen. Daarnaast worden alle werkprocessen die te maken hebben met fraude aanpak van toeslagen doorgelicht en verbeterd. Verder wordt door

Toeslagen met het ministerie SZW gewerkt aan voorstellen voor verbetering van de regelgeving rond kinderopvangtoeslag. Dit zou tot gevolg kunnen hebben dat op termijn het systeem van toeslagen compleet gaat veranderen. Op dit moment leidt dit er toe dat het aantal aanmeldingen van fraudezaken, ongeacht toeslagmiddel, vanuit Toeslagen naar de FIOD nagenoeg nihil is.

3. Handhavingsketen

Bij de aanpak van fraude met toeslagen zijn de volgende partijen betrokken in de handhavingsketen.

- Toeslagen: Als uitvoerder en toezichthouder van de wet en regelgeving van alle vier soorten toeslagen.
- Belastingdienst: Bij de uitvoering van hun toezichtstaak waaronder boekenonderzoeken bij kinderopvanginstellingen, kan de Belastingdienst geconfronteerd worden met vermoedens van fraude met toeslagen.
- OM/FP: Als verantwoordelijke voor strafrechtelijke vervolging. De onderzoeken van de FIOD vinden plaats onder gezag van het FP. Binnen het FP is er op dit moment één specifieke verwervingsofficier die zich bezighoudt met de intake van Toeslagen zaken. De uitvoering van de verschillende strafrechtelijke onderzoeken is verdeeld onder de zaaksofficieren van het FP.
- De bovengenoemde drie ministeries (BZK, VWS en SZW) hebben een rol bij het opstellen van de wet en regelgeving op specifieke toeslagen gebieden. Zij hebben geen actieve rol in de handhavingsketen, maar wel een verantwoordelijkheid op het (laten) toetsen van wetgeving op fraudegevoeligheden.

4. Handhavingsaanpak

De FIOD voert onder gezag van het FP de strafrechtelijke onderzoeken uit naar fraude met toeslagen. Vanuit Toeslagen wordt vooral de aandacht gericht op preventie en daarnaast op een bestuursrechtelijke aanpak. Vanaf 2017 is afgesproken om individuele zaken met een beoogd benadelingsbedrag lager dan € 100.000,- bestuursrechtelijk af te doen (door middel van het opleggen van een vergrijpboete). Dit betekent dat de zaken die naar het strafrecht zijn gegaan in aantal lager is dan voor 2017. De focus voor zaken die de FIOD in samenwerking met het FP oppakt, is dan gericht op grootschalige georganiseerde fraude, fraude die instellingsbreed (KOO[1]) wordt gepleegd en op facilitators die behulpzaam zijn bij het plegen van fraude met toeslagen. Daarnaast is in de weegploeg gesproken met de contactambtenaar om ons meer te richten op impact en effect dan sec op de grens van €100.000 en georganiseerde criminaliteit. Maandelijks is er een weegploeg Toeslagen. Toeslagen heeft voor 2021 aangegeven behoefte te hebben aan 15.000 opsporingsuren.

5. Internationaal

Toeslagen is een specifiek Nederlandse regeling. Er zijn dan ook geen specifieke samenwerkingsverbanden met andere landen waar zich een zelfde soort problematiek voordoet. Dat neemt niet weg dat er toch sprake kan zijn van internationale aangelegenheden. In het verleden is al gebleken dat de toeslagen regelingen aantrekkelijk kan zijn voor buitenlanders. Er wordt dan een gefingeerde band met Nederland voorgespiegeld om zodoende aanspraak te kunnen maken op de Nederlandse toeslagenregeling.

[1] KOO: kinderopvang organisaties